

ANALYSE VAN DE OPENBARING (15) Tweedeling op aarde

TWEEDELING OP AARDE

Binnen het kader van de toekomstvisioenen tekent zich al snel een duidelijke en definitieve tweedeling op aarde af. De visioenen begonnen *in de hemel*. Dáár heerste volmaakte harmonie en kregen God en het Lam de eer die hen toekomt. *Op de aarde daarentegen* heersen al spoedig heel andere toestanden. Satans opstand tegen God krijgt hier gestalte in de strijd die hij voert tegen de gelovigen. De mensheid wordt vanuit de hemel gewaarschuwd dat de duivel “in grote grimmigheid” tot hen is afgedaald, en hij weet dat hij maar weinig tijd meer heeft (12.12). Hij is er op uit hier op aarde de eer en aanbidding op te eisen die alleen God toekomt. Het wordt een kwestie van kiezen.

De twee criteria voor de tweedeling

In beginsel zijn er in die strijd slechts twee categorieën mensen op aarde: zij die God trouw willen zijn en blijven én zij die hem al ontrouw zijn of nog ontrouw zullen worden. Om dat onderscheid te kunnen bepalen, zijn er twee criteria: “de geboden van God” en “het getuigenis van Jezus”.

1) De geboden van God

Aan het einde Openbaring 12 lezen we dat de draak “toornig” werd op de vrouw, die hij niet in zijn macht kon krijgen. Hij koelt zijn woede op haar door dat deel van *haar nageslacht* te vervolgen dat de geboden van God bewaart (12.17). Hij vervolgt hen niet in eigen persoon maar gebruikt daarvoor het beest uit de zee, die zijn plaatsvervanger is op aarde. Het beest voert oorlog tegen hen en overwint hen ook (13.7). Maar ook onder deze omstandigheden volharden zij in het “bewaren” van Gods geboden (14.12).

In tegenstelling tot de trouwe gelovigen zien we dat *de hoer en haar dochters* (17.5), *haar handlangers en heel haar verdere aanhang* de verschillende aspecten van de **Tien Geboden** overtreden. We beperken ons hier tot de eerste vier, die betrekking hebben op God. De hoer en haar aanhang maken zich een *andere god* (het beest) en ook nog *een beeld* daarvan om dat te aanbidden (13.15). Verder tonen de vele Godslasterlijke namen op de koppen van het beest (13.1) dat Gods naam “ijdel gebruikt” wordt. Ook al wordt het niet met name genoemd, het ligt voor de hand dat ze evenmin respect zullen tonen voor *het vierde gebod*, dat hen aan God als Schepper van hemel en aarde moet herinneren. Dat kunnen we indirect afleiden van de wereldwijde oproep die vanuit de hemel klinkt om God te eren, juist omdat hij de Schepper is van hemel, aarde, zee en waterbronnen (14.7). Alleen al op grond van gehoorzaamheid óf ongehoorzaamheid aan God geboden zou al kunnen worden bepaald wie bij God hoort en wie niet. Maar er is nog een criterium om dat vast te stellen.

2) “Het getuigenis van Jezus”

Zij die trouw aan God zijn en blijven, bewaren niet alleen “de geboden van God” maar ze houden zich ook aan “het getuigenis van Jezus”. De vraag die we in deze context daarom moeten beantwoorden, is: Wat dienen we te verstaan onder “het getuigenis van Jezus”? Gelukkig hoeven we niet daarnaar te gissen of er onze eigen invulling aan te geven. We kunnen rechtstreeks bij Jezus zelf te rade gaan. Nadat hij aan Johannes is verschenen, de zeven gemeenten op hun geloofsleven heeft aangesproken en hen alle visioenen over de toekomst heeft getoond, zegt hij zelf daarover: “Deze woorden zijn getrouw en waarachtig, en de Here, de God van de geesten der profeten, heeft zijn engel gezonden om zijn knechten te tonen hetgeen weldra geschieden moet..... Ik, Jezus, heb mijn engel gezonden, *om ulieden dit te betuigen voor de gemeenten*” (22.6,16). Uit deze woorden van Jezus blijkt dat in deze context “het getuigenis van Jezus” **alles omvat wat we in het boek Openbaring vinden**, vanaf het moment dat Jezus aan Johannes verscheen tot aan zijn slotwoord toe.

Dat ook Johannes de woorden van Jezus zo heeft begrepen, blijkt uit zijn voorwoord tot de *Openbaring*. Daarin schrijft hij dat Jezus deze openbaring over wat “weldra moet geschieden” van God heeft gekregen (1.1; vgl. 5.7). Vervolgens heeft Jezus die via “zijn engel” aan hem te kennen gegeven. In vers twee zegt Johannes verder dat hij nu zelf getuigenis aflegt van “het woord Gods” en van “het getuigenis van Jezus”. Dat doet hij door het boek waarin hij de visioenen moest opschrijven aan de zeven gemeente te sturen (1.11). Het lijkt dus geen twijfel dat ook volgens Johannes “het getuigenis van Jezus” in de context van de Openbaring duidt op de inhoud van het boek zelf.

Waarvan Jezus getuigde. Het overgrote deel van “het getuigenis van Jezus” bestaat uit de visioenen die gaan over de toekomst (1.1; 4.1 t/m 22.5). Maar daaraan voorafgaand had hij had ook een getuigenis voor de zeven gemeenten. De inhoud van dit getuigenis blijkt óók van groot belang te zijn voor de generaties gelovigen die ná deze gemeenten op het apocalyptisch wereldtoneel verschijnen. Dat betreft met name de zonden die hij bij deze gemeenten heeft gesignaleerd. Want die blijken kenmerkend te zijn voor de wereldwijde tweedeling die zich later manifesteert.

De drie hoofdzonden binnen de zeven gemeenten

De Mensenzoon signaleert drie fundamentele zonden binnen de geloofsgemeenschap van de zeven gemeenten:

- 1) **De ‘eerste liefde’ is verdwenen.** Deze zonde wordt bij de gemeente Efeze gevonden.
- 2) De ‘tweeling-zonde’ van **hoereri en afgodenoffers**. Daaraan maken de gemeenten in Pérgamum en Thyatira zich schuldig.
- 3) **Schijngeloof en schijnzekerheden** is nog een ‘tweeling-zonde’. De gelovigen in Sardis en Laodicéa menen een levend geloof te bezitten en nergens gebrek aan te hebben, maar in werkelijkheid is het tegenovergestelde waar.

De Mensenzoon roept deze gemeenten nadrukkelijk op zich van hun zonden te bekeren. Doen ze dat niet, dan zullen ze uiteindelijk door hem verworpen worden.

DE TWEEDELING:

a) Binnen de zeven gemeenten

In hoeverre de zeven gemeenten zich na de vermaning van de Mensenzoon van hun zonden hebben bekeerd, is nergens in de Openbaring vermeld. Mogelijkerwijs zullen er individuele gelovigen of zelfs hele gemeenten zijn geweest die zich zijn waarschuwing hebben aangetrokken. Anderzijds kan het ook zijn dat ze hun handel en wandel niet wilden verbeteren en bij hun zonden zijn gebleven. Maar alleen al het feit dat de voornoemde zonden aanwezig zijn, duidt op de aanwezigheid van een zekere mate van tweedeling binnen deze gemeenten. Dit gevaar beperkt zich uiteraard niet alleen tot hen, maar geldt evenzeer voor generaties gelovigen die hen opvolgen. Het leidt uiteindelijk zelfs tot een wereldwijde scheiding der geesten.

b) Tussen de ‘overigen van haar nageslacht’ en ‘de hoer’

Als we in *Openbaring* de ontwikkelingen volgen die zich voordoen nadat de zeven gemeenten fysiek uit het beeld zijn verdwenen, zien we dat er een wereldwijde tweedeling ontstaat. De vervolging van de gelovigen door de gezamenlijke inspanningen van de hoer en het beest (17.3) maken pijnlijk duidelijk wie in de grote strijd aan welke kant staat. Enerzijds blijft een deel van het nageslacht van de vrouw (12.17) God trouw, anderzijds ontstaat er massale afval van God en zijn gebod.

De “overigen van haar nageslacht”. Deze gelovigen hebben dus als kenmerk dat zij “de geboden van God” bewaren en zich aan “het getuigenis van Jezus” houden. Dat impliceert dat zij zich **niet schuldig maken aan de zonden waarvoor de Mensenzoon de zeven gemeenten heeft gewaarschuwd**. Hun trouw aan God maakt hen het doelwit van de draak (12.17) die hen met behulp van zijn handlangers aan de zwaarste vervolgingen blootstelt (13.7). Desalniettemin volharden zij in hun trouw en gehoorzaamheid aan God, zelfs tot in de dood (13.10; 14.12-13).

De hoer. In schrill contrast met die “overigen” maken de afvallige gelovigen (collectief: ‘de hoer’) zich **juist wél schuldig aan die fundamentele zonden**, waarvoor de zeven gemeenten werden gewaarschuwd. Zoals ook uit het schematisch overzicht hieronder valt af te lezen, is de liefde voor God bij de hoer verdwenen. In plaats daarvan bedrijft zij figuurlijk gesproken zowel afgoderij als hoererij. Ze schat haar eigen geestelijke toestand volkomen verkeerd in, ze waant zich een onaantastbare koningin die niets te vrezen heeft. Maar ze vertrouwt op ‘zekerheden’ die in werkelijkheid niet bestaan. Hieruit blijkt dat we de zonden waarvoor de zeven gemeenten werden gewaarschuwd, kunnen beschouwen als een *thematisch prototype* van de zonden die zich desondanks toch manifesteren onder de afvallige gelovigen in de eeuwen daarna. De reikwijdte van de waarschuwingen van de Mensenzoon was dus veel groter dan de direct betreffende gemeenten. Voor beide, de gemeenten én de hoer, geldt dat als ze geen acht slaan op de waarschuwingen die God hen heeft gegeven, de gevolgen uiteindelijk desastreus zullen zijn. Want voor zowel de onbekeerde gelovigen in de zeven gemeenten als voor de afvallige hoer (en haar gevolg), zal bij het Laatste Oordeel geen toekomst weggelegd zijn in het nieuwe koninkrijk van God. In Fig.17 hieronder vinden we een schematische weergave van het voorgaande.

DE ZEVEN GEMEENTEN	DE HOER
<p style="text-align: center;">ZONDEN</p> 1 Eerste liefde voor God verloren 2 Hoererij/afgoderij (Pérgamum en Thyatira) 3 Schijn geloof/ schijnzekerheden (Sard./Laod.) Ik ben rijk Ik heb geen gebrek Niet levend, maar dood	<p style="text-align: center;">ZONDEN</p> 1 Eerste liefde voor God verloren (wordt <i>hoer</i>) 2 Babylon de hoer bedrijft afgoderij 3 Schijnzekerheden Ik troon als een koningin Ik ben geen weduwe Ik zal geen rouw zien
<p style="text-align: center;">WAARSCHUWING</p> “Bekeer u dan...”	<p style="text-align: center;">WAARSCHUWING</p> Ondergang van Babylon de hoer voorzien
<p style="text-align: center;">ORDEEL</p> Indien géén bekering: kandelaar weggenomen op ziekbed geworpen worden uitgespuwd worden Bij bekering: “Wie overwint, zal ... beërven.”	<p style="text-align: center;">ORDEEL</p> Indien géén bekering: dood: “in één uur gekomen” hongersnood: “in één uur gekomen” rouw: “in één uur gekomen” Er vindt géén bekering plaats: “Buiten zijn... de hoereerders, de moordenaars”

Fig.17 Overeenkomsten: de zonden van de zeven gemeenten en die van de hoer

Overeenkomsten tussen de hoer en haar wereldwijde aanhang

Uit de visioenen blijkt verder dat de hoer niet alleen identieke ‘dochters’ heeft voortgebracht (17.5) maar dat ze daarnaast nog een grote en gewillige aanhang heeft verworven onder de bewoners van deze aarde. In een van de latere visioenen komt een engel naar Johannes om hem het oordeel over de hoer te tonen. Hij zegt dat zelfs “de koningen der aarde” met haar gehoereerd hebben en “zij die op de aarde wonen, zijn dronken geworden van de wijn harer hoererij” (17.2). Haar immorele invloed is zo onvoorstelbaar groot dat zij uiteindelijk de hele aarde heeft verdorven met haar hoererij (19.2). Haar aanhangers zijn op het laatst ook zover van God afgeweken dat zij zich niet eens bekeren wanneer ze volop door zijn oordelen worden getroffen. Ze blijven doorgaan met het aanbidden van afgoden en boze geesten, moorden stelen en hoererij (9.20; 16.9). Dat zijn **allemaal zonden tegen “de geboden van God”**. Het is niet verbazingwekkend dat deze aanhang van de hoer zich **evenmin iets zal aantrekken van “het getuigenis van Jezus”**. In nauwe samenwerking met haar vervolgen zij “die op de aarde wonen” (6.10; 13.8,12-14) de trouwe gelovigen. Daarmee geven ze er blijk van dat ook zij God noch hun medemens liefhebben.

Net als de hoer trekt ook haar aanhang zich niets aan van Gods waarschuwing voor het komende oordeel. Daarom gaan beiden willens en wetens hun definitieve ondergang tegemoet (zie ook het schematische overzicht van Fig.18).

DE ZONDEN VAN DE HOER	DE ZONDEN VAN HAAR AANHANG
Eerste liefde voor God verloren (wordt <i>hoer</i>) Babylon de hoer bedrijft afgoderij Schijnzekerheden: Ik troon als een koningin Ik ben geen weduwe Ik zal geen rouw zien	Liefde verloren: vervolging van hen die God liefhebben Afgoderij: aanbidding v. draak/ beest/ beeld Schijngeloof van draak/ beest/ valse profeet: Ze miskennen God (spreken <i>Godslasterlijke</i> taal) Ze doen <i>bedrieglijke</i> tekenen en wonderen Ze voeren oorlog <i>tegen God</i> (Harmagedon)
WAARSCHUWING "Vrees God, geef hem eer..."	WAARSCHUWING "Vrees God, geef hem eer..."
OORDEEL Indien géén bekering: dood: "in één uur gekomen" hongersnood: "in één uur gekomen" rouw: "in één uur gekomen" Geen bekering: Geen deel aan Gods nieuwe schepping "Buiten zijn... de hoereers, de moordenaars"	OORDEEL Indien géén bekering: Babylon (hoer en stad) verbrand Harmagedon en Laatste Oordeel: "poel des vuurs" Geen bekering: Geen deel aan Gods nieuwe schepping "Buiten zijn... de hoereers, de moordenaars"

Fig.18 Overeenkomsten: de zonden van de hoer en die van haar aanhang

Climax van de tweedeling: Gods zegel en het merkteken van het beest

Naarmate we de climax van de tweedeling naderen, worden de tegenstellingen steeds markanter. De vervolgingen waren al zeer hevig onder het regime van het beest uit de zee. Toen al was er sprake van een duidelijke scheiding der geesten. Nadat het beest tot verbazing van de hele wereld van zijn dodelijke wonde is hersteld, verschijnen ook het beest uit de aarde en 'het beeld van het beest' op het wereldtoneel. Met elkaar (inclusief de hoer) zetten ze hun laatste offensief in tegen "de heiligen" (13.7, 11-18). Daarmee staat de climax van de wereldwijde tweedeling voor de deur, maar óók Gods oordelen. Beide partijen ontvangen nu hun eigen identificatie kenmerk. De hele aanhang van de hoer ontvangt 'het merkteken van het beest' terwijl degenen die God trouw blijven door hem verzegeld worden. Zo wordt voor iedereen duidelijk wie aan welke kant staat in de grote strijd tussen goed en kwaad, tussen God en Satan. Daarbij zullen ze uiteindelijk allemaal door God worden beoordeeld "naar hun werken" (20.12).

GODS IDEEAAL: GEEN TWEDELING MAAR HELING

Gezien de vele rampzalige gebeurtenissen die in de *Openbaring* plaatsvinden, lopen we het gevaar dat onze aandacht vooral daarnaar uitgaat. Maar dat is niet de focus van de visioenen. Wie het verslag van Johannes aandachtig leest, zal ontdekken dat héél de Openbaring is ingekaderd in het raamwerk van Gods liefde voor zijn schepselen. Reeds in zijn voorwoord prijst Johannes Jezus omdat hij "ons liefheeft en ons uit onze zonden verlost heeft door zijn bloed" (1.5). Ook wanneer Jezus de zeven gemeenten vermaant, doet hij dat uit liefde, voor hun bestwil: "Allen die Ik liefheb, bestraf Ik en tuchtig Ik; wees dan ijverig en bekeer u" (3.18). Ook in latere tijden, wanneer afvalligheid van God al op grote schaal voorkomt, wil God liever bekering dan veroordeling. Zelfs wanneer de opstand tegen hem bijna het hoogtepunt heeft bereikt, stuurt hij toch nog drie engelen met een laatste duidelijke waarschuwing (14.6-11). Als de mensen willen, kunnen ze nog tot inkeer komen vóórdat zijn oordelen komen.

God wil geen tweedeling, maar heling. Elk mens moet kiezen: voor goed of kwaad, voor God of Satan.

(Wordt vervolgd)